

המוסר שטרותיו לבית דין – One who transfers his notes to *Bais Din*

OVERVIEW

The גמרא cites a משנה which states that one who transfers his notes of debt to בי"ד, the laws of תוספות and רש"י do not apply. There is a dispute between רש"י and תוספות as to the meaning of בי"ד שטרותיו.

פירש הקונטרוס¹ דהיינו פרוזבול –

פרוזבול explained that means that he wrote a פרוזבול שטרותיו לבי"ד רש"י

disagrees: תוספות

ולא נראה דהא במסכת שביעית (פרק י' משנה ב') תני המוסר שטרותיו לבית דין -

And this does not appear to be correct, for in the משנה first states, מסכת שביעית it is not משמט as one case where המוסר שטרותיו לבי"ד

והדר קתני פרוזבול אינו משמט אלמא תרי מילי נינהו -

And later the משנה states 'פרוזבול' is (also) not משמט; it is evident from that משנה that פרוזבול and בי"ד שטרותיו המוסר are two separate items.

offers his interpretation: תוספות

לכך נראה דתרי מילי נינהו ומוסר שטרותיו לבית דין מדאורייתא² אינו משמט:

Therefore it appears to תוספות that they are two separate items, and one who actually delivers his notes of debt to בי"ד, it is not משמט even מדאורייתא.

SUMMARY

According to רש"י a פרוזבול and בי"ד שטרותיו המוסר are identical while תוספות maintains that if one is בי"ד שטרותיו physically it is not משמט even מדאורייתא.

THINKING IT OVER

How can תוספות maintain that we are discussing an actual case of המוסר שטרותיו (and there is a dispute between the עדים and the לווה as to the duration of the loan); let us see what is written in the שטר since בי"ד is in possession of the שטר?!³

¹ הוא פרוזבול שהתקין הלל שכתוב בו מוסרני לכם פלוני ופלוני הדיינין שבמקום פלוני שכל חוב שיש לי בד"ה מוסר where he states, but בי"ד שטר the physical שטר to (according to רש"י) the מלוה did not actually transfer, but rather he wrote a פרוזבול.

² A פרוזבול, however is not effective מדאורייתא, it is only effective מדרבנן (see footnote # 1, that it was a תקנה of הלל). Therefore in the times of the ביהמ"ק where שביעית was משמט מדאורייתא, a פרוזבול was ineffective (only שטרותיו המוסר was effective), however בזה בזמן הזה where שביעית is only משמט מדרבנן (according to some opinions), even פרוזבול prevents שביעית from being משמט.

³ See ערוך לנר.